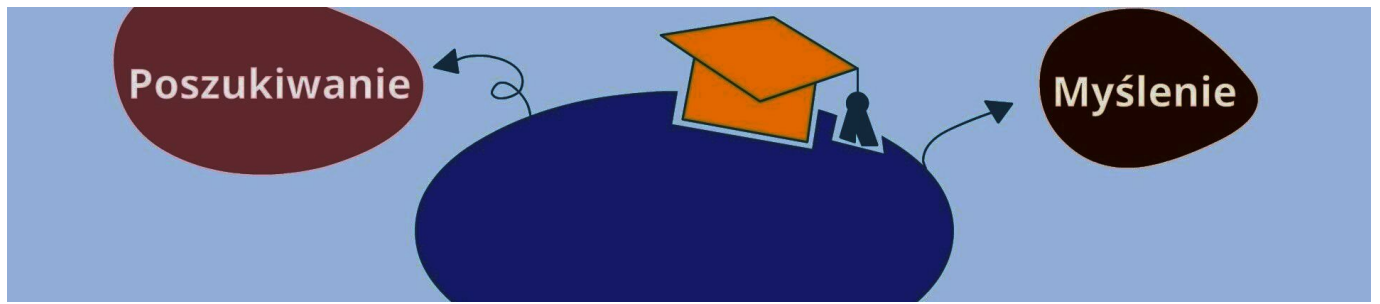

Mapy myśli

- [Wprowadzenie](#)
- [Film](#)
- [Multimedialne ćwiczenia interaktywne](#)
- [Podsumowanie](#)
- [Słowniczek](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Wprowadzenie

Notatki z lekcji gęsto wypełniają strony zeszytów uczniowskich. Czy wiesz, że można je tworzyć zupełnie inaczej, wykorzystywać grafiki, słowa-klucze i proste schematy? Dziś poznasz sposób notowania zwany mapą myśli, który pozwala o wiele szybciej uczyć się i zapamiętywać. Obejrzyj film i zobacz, jak zdobytą wiedzę zastosować w praktyce!

Już wiesz

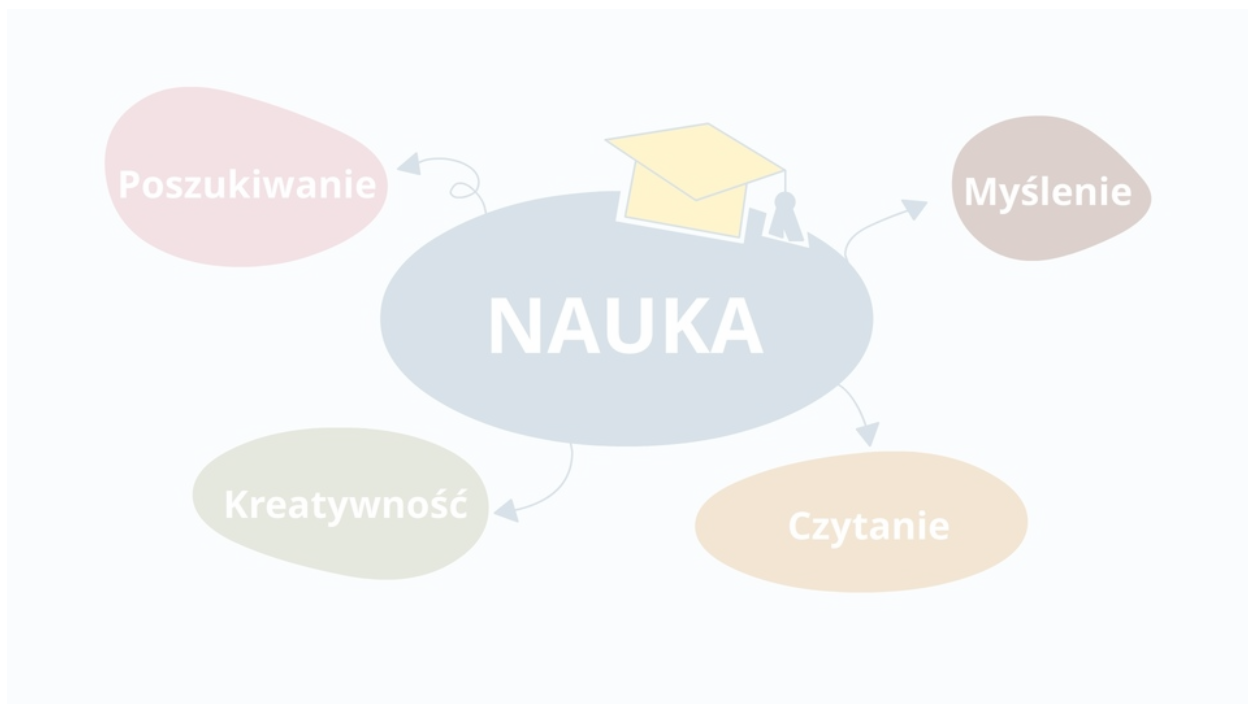
Przez zapoznanie się z e-materiałem powinieneś umieć:

- tworzyć notatki z lekcji;
- czytać ze zrozumieniem;
- wyszukiwać słowa kluczowe w prostym tekście;
- obsługiwać komputer.

Nauczysz się

- samodzielnie stworzysz mapę myśli;
- określisz korzyści płynące z wykorzystywania map myśli;
- wykorzystasz mapy myśli w tworzeniu notatek;
- zgromadzisz materiały potrzebne do wykonania mapy myśli;
- wyselekcjonujesz informacje potrzebne do stworzenia mapy myśli;
- będziesz obsługiwać program komputerowy do tworzenia map myśli.

Film

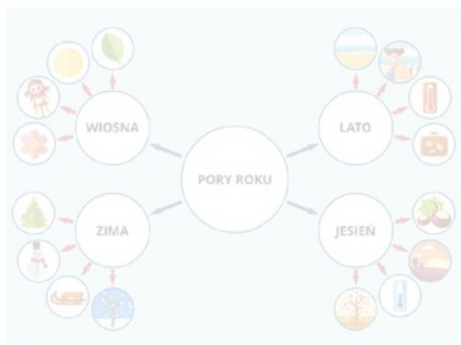
Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/D1zGBRqSK>

Źródło: LEARNETIC SA, licencja: CC BY-SA 3.0.

Multimedialne ćwiczenia interaktywne

Ćwiczenie 1

Co przedstawia poniższa ilustracja?

- ☐ mapę myśli
- ☐ wykres kolumnowy
- ☐ wykres kołowy

Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DUuUv4yne>

Źródło: LEARNETIC SA, licencja: CC BY-SA 4.0.

Podsumowanie

Mapa myśli jest metodą tworzenia notatek, w której zamiast zdań wykorzystuje się słowa-klucze, grafiki, schematy. Ten sposób notowania zwiększa efektywność uczenia się, uczy logicznego myślenia, rozwija umiejętność łączenia faktów oraz przyspiesza naukę. Przy tworzeniu map myśli należy kierować się kilkoma zasadami:

1. Temat powinien być umieszczony w centrum, zapisany dużą czcionką.
2. Należy stosować zróżnicowaną wielkość czcionek - największą dla tematu głównego i coraz mniejsze dla kolejnych podtematów.
3. Warto stosować co najmniej trzy kolory.
4. Gałęzie odchodzące od kolejnych podtematów powinny być coraz mniejsze i różnić się od siebie kolorami.
5. Nie jest konieczne stosowanie zdań.
6. Aby przyciągnąć wzrok, warto zastosować słowa-klucze, rysunki, strzałki.

Mapy myśli mogą być stosowane do tworzenia notatek z lekcji, listy zakupów, nauki przed sprawdzianem, przygotowania prezentacji. Chętnie stosują je uczniowie, nauczyciele, dziennikarze, pisarze.

Ćwiczenie 1

Przeczytaj poniższe zdania i zaznacz, czy są one prawdziwe, czy fałszywe.

	Prawda	Fałsz
Metodę map myśli opracowali dwaj amerykańscy naukowcy.	☐	☐
Lewa półkula mózgowa jest odpowiedzialna za logikę.	☐	☐
Jedną z zalet techniki mapy myśli jest szukanie ciągów przyczynowo skutkowych.	☐	☐

Źródło: LEARNETIC SA, licencja: CC BY 4.0.

Słowniczek

Barry Buzan

współtwórca metody mapy myśli; od 1981 współtworzył z Tonym Buzanem „Mapy twoich myśli”; specjalista w dziedzinie systemów międzynarodowych; historii, polityki, ekonomii, socjologii i nauk ścisłych

mapa myśli

metoda notowania, polegająca na wykorzystaniu słów-kluczy, obrazów, kolorów i schematów; jej centrum stanowi główny temat, od którego odchodzą gałęzie do podtematów, a od nich kolejne, aż do wyczerpania tematu; ten sposób tworzenia notatek zwiększa efektywność uczenia się, poprawia pamięć i koncentrację, uczy logicznego myślenia i właściwego interpretowania tekstów; może być stosowany podczas lekcji, nauki do sprawdzianu czy w życiu codziennym

Roger Sperry

amerykański neuropsycholog, neurobiolog i laureat Nagrody Nobla za badania dotyczące rozdzielonego mózgu; dowiódł, że lewa półkula mózgowa jest odpowiedzialna za logikę i analityczne myślenie, a prawa półkula za kreatywność, wyobraźnię i emocje; zainspirował Tony'ego i Barry'ego Buzanów do stworzenia koncepcji map myśli

słowo-klucz

rzeczownik lub czasownik, który niesie najwięcej treści i uruchamia skojarzenia, pozwala na przypomnienie sobie jakiegoś zagadnienia

Tony Buzan

autorytet w dziedzinie technik uczenia się, współtwórca metody mapy myśli, konsultant
agend rządowych i międzynarodowych korporacji autor ponad 82 książek

Dla nauczyciela

Scenariusz

Autor

Learnetic

Temat zajęć

Mapy myśli

Grupa docelowa

Szkoła podstawowa, klasa VI

Ogólny cel kształcenia

Poszukiwanie, porządkowanie wykorzystanie informacji z różnych źródeł; redagowanie notatek.

Kształtowane kompetencje kluczowe

Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE z dnia

18.12.2006r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie

uczenia się przez całe życie

- Porozumiewanie się w języku ojczystym
- Umiejętność uczenia się

Cele (szczegółowe) operacyjne

Uczniowie:

- rozwijają umiejętność słuchania i analizy tekstów nadawanych za pomocą środków audiowizualnych,
- odróżniają notatkę od innych form wypowiedzi,

- wyszukują w wypowiedzi potrzebne informacje,
- porządkują i hierarchizują informacje zawarte w tekście,
- określają słowa kluczowe,
- rozwijają umiejętność naśladowania instrukcji przekazywanej podczas filmu,
- tworzą w grupach notatkę w postaci mapy mentalnej,
- prezentują swoje notatki,
- oceniają precyzję mapy.

Metody/techniki kształcenia

- metoda samodzielnego dochodzenia do wiedzy: "burza mózgów", gry dydaktyczne
- metoda asymilacji wiedzy: dyskusja, pogadanka
- metoda praktyczna: tworzenie tekstu, ćwiczenia
- metoda eksponująca: pokaz filmu

Formy organizacji pracy

- zbiorowa
- grupowa
- indywidualna

Przebieg lekcji

Faza wprowadzająca

1. Nauczyciel prosi uczniów o przejrzenie swoich notatek w zeszytach. Jak są skonstruowane? Zadaje pytanie, czy spotkali się z pojęciem mapy myśli.

Faza realizacyjna

1. Nauczyciel wyświetla fragment filmu *Mapy myśli*, do słów: *Zobaczcie, jak to działa*.
2. Po projekcji uczniowie samodzielnie rozwiązują ćwiczenia interaktywne od 1 do 9, które pomogą im podsumować wiedzę zdobytą podczas oglądania filmu i przygotować się do wykonania własnej mapy myśli. Po rozwiązaniu ćwiczeń uczniowie wspólnie z nauczycielem omawiają odpowiedzi.
3. Następnie nauczyciel zapisuje na lekcji hasło, które jest głównym tematem mapy myśli (np. dyscypliny sportowe, gatunki filmowe, gatunki literackie, itp.) Uczniowie podchodzą do tablicy i rozbudowują mapę na podstawie własnych skojarzeń, pamiętając o zastosowaniu najważniejszych zasad tworzenia map myśli. Nauczyciel powinien dysponować kolorową kredą lub flamastrami w różnych kolorach.
4. Następnie nauczyciel dzieli uczniów na kilkusobowe zespoły. Prosi, by wyciągnęli zeszyt z dowolnego przedmiotu, odnaleźli notatkę i wypisali z niej słowa - klucze.

Informuje, że posłużą im one do stworzenia własnej mapy myśli.

5. Nauczyciel wyświetla drugą część filmu *Mapy myśli* do słów: *Rozbudowujcie swoją mapę myśli*. Uczniowie podążając za instrukcją przedstawioną w filmie, wykonują mapę myśli na podstawie wybranej notatki z zeszytu. Po zakończonej pracy uczniowie odczytują notatkę i prezentują przygotowaną przez siebie mapę myśli.
6. Nauczyciel prosi o zastanowienie się nad korzyściami płynącymi ze stosowania mapy myśli oraz wskazanie sytuacji, kiedy można ją stosować. Uczniowie konfrontują swoje odpowiedzi z informacjami zaprezentowanymi w ostatniej części filmu (od słów: *Rozbudowujcie swoją mapę myśli*). Następnie wykonują ćwiczenie interaktywne nr 10.
7. Na koniec tej fazy dyskusja wokół powiedzenia Johna Husbandsa: *Tony Buzan nie wynalazł mózgu, ale wynalazł do niego instrukcję*.

Faza podsumowująca

1. W ramach podsumowania nauczyciel przygotowuje kartę ewaluacyjną z następującymi pytaniami, np.

- Kto jest pomysłodawcą map myśli?
- Ile razy szybciej można przyswoić wiedzę korzystając z mapy myśli?
- Na czym odkryciu bazowali autorzy mapy myśli?
- Jakie elementy mogą się znaleźć w mapie myśli?
- Wymień 3 zasady tworzenia map myśli.
- W jakim celu można wykorzystywać mapy myśli?
- Kto najczęściej stosuje mapy myśli?
- Ile kolorów powinno się stosować podczas tworzenia mapy myśli?

Praca domowa

1. Wyszukaj w gazecie, tygodniku lub w internecie interesujący cię artykuł, na jego podstawie sporządź tradycyjną notatkę i w formie mapy myśli. Przygotowując mapę myśli, zadbaj o jej warstwę graficzną i merytoryczną. Możesz to zrobić na papierze lub za pomocą poznanego na lekcji programu komputerowego. Do notatki dodaj krótkie uzasadnienie, która metoda wydaje ci się bardziej efektywna i dlaczego.

Metryczka

Tytuł

Mapy myśli

Temat lekcji z e-podręcznika, do którego e-materiał się odnosi

Jak notować, żeby zapamiętać?

Przedmiot

Język polski

Etap edukacyjny

II/szkoła podstawowa

Podstawa programowa

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

2) określa temat i główną myśl tekstu;

3) identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, narratora, czytelnika, słuchacza);

4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki, reklamowy;

6) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych;

8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi;

9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście ;

III. Tworzenie wypowiedzi.

4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi

2. Świadomość językowa. Uczeń:

2) przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, a także zdania w równoważniki zdań i odwrotnie – odpowiednio do przyjętego celu;

Nowa podstawa programowa

II. Kształcenie językowe.

4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:

- 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni;
- 2) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, średnika, nawiasu.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki. Uczeń:

- 3) tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi;
- 4) dokonuje selekcji informacji;
- 5) zna zasady budowania akapitów;
- 6) rozróżnia i wskazuje środki perswazji, rozumie ich funkcję.

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 3) tworzy plan odtwórczy i twórczy tekstu;
- 4) redaguje notatki;

IV. Samokształcenie. Uczeń:

- 2) doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji;
- 3) korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje;
- 9) rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań.

Kompetencje kluczowe

Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE z dnia 18.12.2006r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie

- Porozumiewanie się w języku ojczystym
- Umiejętność uczenia się

Cele edukacyjne zgodne z etapem kształcenia

Uczniowie:

- rozwijają umiejętność słuchania i analizy tekstów nadawanych za pomocą środków audiowizualnych,
- odróżniają notatkę od innych form wypowiedzi,
- wyszukują w wypowiedzi potrzebne informacje,
- porządkują i hierarchizują informacje zawarte w tekście
- określają słowa kluczowe,
- rozwijają umiejętność naśladowania instrukcji przekazywanej podczas filmu,
- tworzą w grupach notatkę w postaci mapy mentalnej,
- prezentują swoje notatki,
- oceniają precyzję mapy.

Powiązanie z e-podręcznikiem

<http://www.epodreczniki.pl/reader/c/222087/v/latest/t/student-canon/m/j0000008P3B6v21>